

EMUMÄE METSATÖÖDE ARUTELU KOKKUVÕTE

Kohtumise aeg: 16. september 2023 kell 11.00 – 12.00

Kohtumise koht: Emumäe vaatetorni parkla

Arutelu juhhib Lääne-Virumaa metsaülem Andres Lavrenov, kokkuvõtet koostab kaasamise spetsialist Susanna Kuusik

Tutvustus

RMK Lääne-Virumaa metsaülem Andres Lavrenov tutvustab ennast ja RMK-d ja metsaülema tööülesandeid. Ta palub riigimetsas tekkivate küsimustega enda poole pöörduda. Metsaülem selgitab, et kohalik omavalitsus on määranud teatud alad, KAH alad – kõrgendatud avaliku huviga alad. Need on kohalikele tähtsad majandusmetsad, kus arutame metsamajanduslikud tööd kohalikega läbi, kuulame kohalikke ja paneme paika 10 aasta plaani.

Metsaülem tutvustab Emumäe KAH ala – see asub teisel pool maanteed riigimaadel, kogu KAH ala on maastikukaitseala, millele kaitseala valitseja on kaitsekorralduskavaga seadnud teatud tingimused ja piirangud. Metsaülem viitab Emumäe maastikukaitseala kaitsekorralduskavale, kus on uuendusraie piirangud: lageraie suurus ei tohi kuusikus olla üle 1 hektari ja lepikutes üle 5 hektari. Metsaülem näitab Emumäe KAH ala kaarti, suur osa on hall leplik, lisaks kuusikud, mis on osaliselt ürasekite kahjustatud, ja männikud. Metsaülema hinnangul tuleks Emumäel metsa hakata osadena uuendada. Tema alustaks ürasekikahjuga aladest ja vanematest lepikutest, samuti kavandaks keskealises metsas harvendusraiet. Metsaülema hinnangul võiks töid kümnendil plaanida vähemalt kahes järgus, et jääks võimalus vahepeal tööd üle vaadata. Valides uuendusraiate osa või vajalikku sanitarraie ala, tuleb arvestada tuulesuundadega.

Kaasamise spetsialist teeb lühikese ülevaate metsatööde plaani koostamise kulgemisest.

Metsaülem soovib kuulata, mida peaks tegema.

Arutelu

Liina Steinberg: Olen Tammiku külast ega arva plaanist hästi. Tegemist on maastikukaitsealaga, mitte tavalise majandusmetsaga. Kohalik kogukond ja Emumäe külastavad inimesed nautivad loodusmetsa. Tegelen loodusturismi ja loodusfotograafiaga, minu jaoks on see oluline keskkond. Naudime, et see ala on metsik, teisel pool teed on samuti radu, Rakke rattamaraton sõidab sealt läbi. Rajad peavad jääma vabaks ja ohtlikud puud võib eemaldada. Ma ei tahaks näha, et lagendik täis istutatakse. Alal on palju linnuliike. Ümberringi on erametsad, riik peab riiklikul kaitsealal võimaldama erinevatel liikidel elada. Kaitseala eeskirjad on tööstuse poole kaldu. Keskkonnaõiguse Keskus on analüüsis välja toonud, et RMK-l ei ole uuendusraiate kohustust. Siin on mets, kus sotsiaalsed, ökoloogilised ja kultuurilised väärtused on esiplaanil ja majanduslik argument tuleb turismist.

Enno Eilo: Tegutsen Rakke piirkonnas spordiklubis ja Rakke ümbruses võistluste korraldamisega. Minu hinnangul peaks midagi tegema. Rakke linnamäelt on mul kogemus, et linnuliigid ära pole kadunud, neile jäid samuti mingid alad. Avalik huvi ja radade kasutatavus on suurenenud – meil on radadel loendurid, mis näitavad, et terviseradade korda tegemise järel külastatavus suurenes. Ma näen Emumäel palju surnud ja haigeid puid. Mina isiklikult näen, et peaks midagi tegema.

Kalev Nõmmiste: Olen Väike-Maarja valla heakorra spetsialist, rohkem kursis Emumäega siin pool teed. Teisel pool, lõkkeplatsi ümbruses, on minu huvi teada, mis ümberringi toimub. Omavalitsuselt tulevad omad ettepanekud, mina annan info edasi keskkonnanõunikule.

Kustav Kuntro: Mina õpin metsandust Luual, siin alal on üraseks sees, puud kuivavad ja vaja midagi teha. Iga aasta paar nädalat enne maratoni teeb Enno saaga kõvasti tööd. See ei ole selline mets, kus liikuda, tuleb läbi võsa pressida.

Indrek Hein: Olen Viitna ümbrusest, perekond on Väike-Maarjaga seotud. Viitna looduskaitseala ümber ei ole üldse reservmaad, kohe looduskaitseala kõrvalt on raiutud. Emumäe ümbruses majandusmetsades on metsad maha lõigatud. Metsamajandus ei ole ainult langetamine, lisaks on turism ja ökoloogia. Vaja hoida ökosüsteemi. Loodus ei taastu, nagu oli enne. Raiet tehakse pehmetel aegadel, külmasid talvesid pole, jäävad rööpad. See on rekreatsiooni ala ja selle võiks majandada tehes valgustusraiet käsisaagidega – haigete puude raiet. Kui 23 hektarit läheb lagedaks kaitstavas alas, mis kaitseala see selline on.

Mart Lankots: Olen Salla külast ja minu huvi on aru saada, miks olete siia tulnud ja mis mastaapidest on juttu. Olen märganud, et kodanike ja RMK vahel on dissonants. Miks on juhtunud nii? Siin metsas olen puhkaja. Emumägi on tervik, tuleb vaadata laiemalt. Tahaksin näha, projitseerida ja mudeldada tulevikku. Ma ei saa RMK huvist aru. Mis see põhjus on? Hoolivus, raha? Ma ei taha siin näha, et ühel pool on keskkond ja teisel pool tühjus. Vanad teed peavad korda jääma.

Indrek Hein: Inimestele ei meeldi nii. Pikkjärve ümbruses, Viitna armastatud alal, täpselt looduskaitseala servas, pole mingit puhverala, tuimalt on majandatud.

Mart Lankots: Miks tahetakse raiet teha Emumäe maastikukaitsealal? See on väga oluline koht, Põhja-Eesti kõrgeim koht. Siin kohtumisel on ka inimesi vähe, sest riiki ei usuta, tõestage, et kaasate.

Metsaülem teeb ettepaneku vaadata erinevad stsenaariume piltide abil. Liina Steinberg leiab, et need on majandusmetsas tehtud pildid, mis ei puutu Emumäesse.

Liigutakse KAH alale.

Arutletakse, millised piirangud seab maastikukaitseala raietööde tegemise ajale.

Metsaülema sõnul saab siin töid plaanida külmunud või kuivanud pinnasega aega.

Liina Steinberg juhib tähelepanu metsaosale. Ma ise kunagi vaatasin, et see looduslik olukord metsas on kole. Nüüd näen surnud puude juures linnupesid. Asula sees on parkmets sobilik, aga siin võiks olla koht lindudele ja loomadele. Siin piisab, kui raiuda 10 meetrit rajast.

Arutletakse, et eraldised kaardil on suured ja küsitakse, kas männi osa on eraldisest välja arvestatud. Metsaülem näitab kaardil, et see on teine eraldis.

Liina Steinberg: Siin võiks looduslikult areneda, segamets on ökoloogilises mõttes ilus.

Liigutakse suurte kuuskede alla, et vaadata, kuidas on tulnud kuuskede alla kuuse järelkasvu – seda pole, looduslikes häiludes on teised puuliigid.

Mart Lankots: See võiks jääda kaitstavaks alaks, see ei ole majandusmets.

Arutelu lindude arvukuse muutumise ja raiete mõju üle.

Arutelu sotsiaalsete, loodushoiu ja majanduse printsiipide üle riigimetsas.

Liina Steinberg: Lageraie avaks metsa tuultele, see tooks omakorda kaasa kahjusid.

Metsaülem: Üks maastikukaitseala eesmärk on pakkuda vaadete ilu, seda saaks raiet planeerides arvestada.

Liina Steinberg: Lisaks on eesmärk kaitsta elustikku, kaitstavaid liike, pinnavorme.

Metsaülem: Mida siin siis teha?

Mart Lankots: Tehke hooldus ära, teed vabad, saab jalutada.

Liina Steinberg: Kui teete lageraie, siis aastakümneid ei saa liigid seda kasutada. Null lageraiet, teid võib hooldada. Võib mõelda ka koridorraie tegemisele lepikus ja istutada tammesid. Tähtis on teha seda käsimeestega, harvesterideta – kõik see on RMK-le kulu ja ma ei usu, et RMK on valmis seda tegema.

Lõpuring, ettepanekute kordamiseks

Uuendusraietest on lageraie välistatud.

Teedevõrgustik peab säilima.

Raiest tuleb kogukonnale teada anda, teavitust võib käia läbi valla kanalite (teadetahvlid, vallaleht, koduleht, sotsiaalmeedia).

Ornitoloogilised uuringud, maastikukaitseala uuring, keskkonnamõjude analüüs tuleb teha. Idee vallale teha liikide osas aprillis uuring.

Kaasamisüritus võiks toimuda Väike-Maarja vallamajas.

Vald peab oma seisukoha ütleva.